

Az első magyar királyfi

Imre herceg, a legelső magyar királyfi Szent István és Gizella gyermeke volt. 1007-ben született Fehérváron. Atyja a pogány szokással ellentétben (seniorátus), mely a legidősebb családtagot, Váoszolyt tekintette örökösének, reá akarta hagyni a kereszténységben még fiatal országát. Ezért igen gondos nevelésben részesítette. De meg is érdemelte a királyfi ezt a nagy bizalmat, mivel egyénisége és tehetségei egyaránt uralkodásra jelölték. A hitben és erkölcsben a velencei Gellért, a későbbi marosvári püspök volt oktatója és mestere. Az ő hatása alatt fejlődött le ke mélyéig vallásos, szüzsies erkölcsű, szentéletű ifjúvá. Az uralkodásra azonban más mesterek készítették elő a királyfiit. Atyja gondoskodott róla, hogy a »nehéz kormány terhének viselésére igazhitű férfiak tanítása által minél alkalmasabb legyen s azok tanításait vele naponként figyelmesen hallgattatá. Atyai szerelmének buzgóságától indítatva, maga is íra számára egy könyvet az erkölcsök neveléséről, melyben hiven és nyájasan intőleg szól hozzá, oktatván, hogy tartsa fenn minden más előtt a katolikus hitet, védje az egyházi rendet, tartsa tiszteletben a püspökök méltóságát, szeresse az országnagyokat és vitézeket, szolgáltszon igazságot, ügyeljen minden tettében a türelemre, fogadja kegyesen s ápolja még kegyesebben a jövevényeket, tanács nélkül semmit se tegyen, őseit szüntelen szemé előtt tartsa és példa gyanánt vegye, az imádkozás köteleességét teljesítse, a kegyességet és irgalmat a többi erényekkel gyakorolja.« Ezt a Szent István nevében s mindenesetre az ő irányítása és kívánsága szerint írt *Erkö csi Intelmek* könyvét az utódok kegyeletesen megőrizték, de akinek okulására írták, már nem vehette hasznát. Imre herceg vadászaton egy felbőszült vadkan támadásának eseit áldozatul. (1031.)

»A jeles ifju, az örök végzés intésére, melynek mindenki engedelmeskedve hódol, Urunk születésének 1031. évében e mulandó életet az örök étellel cserélte fel s a mennyei lakosok társaságába iktattatott« — írja róla az egykoru krónika. Kegyessége, erényei, hite és buzgósága alig két emberöltő múltán megszerezték számára a hitvalló szentek égi koronáját, de apja földi koronája nem érinthette tiszta homlokát...

Szent Imre herceg a keresztény művészetben mint az ajtosság és tisztaság példaképe szerepel. Jelképe a lilium. Legrégibb képe a hagyomány szerint még az 1031-ben — tehát halála évében — készült koronázási palástnak egyik himzett érmén látható. Hazánkban több festménye maradt fenn, így a mateóci, a gömörmezei, rákosi, a besztercebányai, a szepeshelyi főoltár s a kassai dómból származó szobor. Zichy Mihály Imre herceg halálát festette meg a Koronázó-templom számára, Székely Bertalan a pécsi székesegyház részére pedig a királyfi fogadalmát örökitette meg. A budapesti Szent István bazilikában áll Vastagh György Szent Imre képe, amely egyike a legjobbaknak. Halálának kilencszázadik évében Kisfaludy Stróbl Zsigmond mintázta meg a magyar ifjuság védőszentjét.